

MŪSŲ LIETUVA

NR. 44 (1527) – SEMANÁRIO – 1977 M. LAPKRITIS – NOVEMBRO 3 D. – 2,00
Rua Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 – 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

MŪSŲ TAUTOS LIKIMAS IR MES

MINTIES TĘSINYS is pr. numerio

Nevieni likiminėj kovoj

Be abejo, dabartinė mūsų tautos padėtis yra labai sunki, o ateitis neaiški. Lietuvių tauta kovoja prieš milžinišką komunistinę Rusiją, kuri jau išvedė iš fronto bent ketvirtį mūsų tautos.

Tačiau šioje likiminėje kovoje mes nesame vieni. Toje pačioje paskaitoje pasakė Tomas Venclova:

– Ir tuščias pasididžiavimas ir verkšlenimas bei panika čia vienuodai ne vietoje: reikia blaivaus požiūrio. Artimiausi dešimtmečiai, o gal ir šimtmečiai žmonijos gyvenime priklausys nuo to, kas atsitiks Rytų Europoje: ar laimės dvasinio atgimimo sąjūdis, ar sklerotinis totalitarizmas. O mūsų Lietuva šiame sąjūdyje – toli gražu ne paskutinė.. Gali keistis Lietuvos ribos, priklausomybė, net pavadinimas.. mes patys galime būti toli nuo Lietuvos – kol dalijamės ta pačia kalba ir tradicija; tuo pačiu darbu ir atsakomybe, ta pačia viltimi ar ne viltimi.. Lietuva yra. Jos esimas priklauso nuo mūsų.

Taigi, vis labiau aiškėja: arba visos tautos, viso pasaulio šalys taps komunistinės, arba tautos supras komunizmo grėsmę, dvasiškai atsinaujins, įsives naują, žmoniškesnę, solidaresnę, ūkinę, socialinę santvarką, pašalins komunizmą ir nugalės Sov. Rusiją.

Ir tas baisios komunizmo grėsmės įžvelgimas vis didėja, yra įvairiausiai būdais plečiamas, ir nepasitenkinimas komunistinėse šalyse komunizmo klastingu mokslu ir komunistine vergoviška santvarka žiauriai vykdoma pasenusių, su arterijos skleroze galvoje vadų vis plinta, vis gilėja. Taip pat vis stiprėja žemųjų visuomenės sluoksnių ir atsilikusių tautų švietimasis, išsilaisvinimas, jaunimo ir šviesuomenės ieškojimas dvasinių vertybių, broliškumo, visų solidarumo, naujos, žmoniškesnės ūkinės santvarkos. Stiprėja po II Vatikano Susirinkimo ir katalikų dvasinis atsinaujinimas, pasukimas į dvasingumą, į pasaulį, į biednuomenę, į socialinės meilės ir teisingumo įgyvendinimą.

Mūsų įnašas likiminėn kovon

Iš čia svarstyty faktų plaukia šios išvados:

- mes galime teisingai didžiulotis esą didžiai garbingos ir vertingos praeityje bei dabartyje lietuvių tautos sūnūs, dukros;
- mūsų tautos karti dalis nėra kitų užmiršta ir nustumta į šalį, bet susijusi su daugel kitų ir net visos žmonijos likimu;
- užtat mūsų tautos ateitis ir likimas nėra beviltiškas, bet po kiek laiko visiškai pasikeis dėl vis labiau besiplečiančios kovos su komunizmu, dėl žmonijos dvasinio atgimimo ir naujos, žmoniškesnės ūkinės socialinės santvarkos įsivedimo;
- prie to daug prisideda mūsų tautiečiai Lietuvoje ir Rusijos plotuose savo tikrai krikščionišku gyvenimu, vispusišku priešinimusi ir rezistencija..

Ir mes, į laisvojo pasaulio kraštus išemigravę lietuviai, privalome įnešti savo svarų įnašą šioje žūtubūtinėje, likiminėje kovoje už laisvę, gyvybę, šviesesnę mūsų tautos, žmonijos ir mūsų pačių ateitį. Taip ir už mūsų bei mūsų vaikų gyvybę ir laisvę. Juk jeigu komunizmas nebus vidujinai ir išoriškai nugalėtas, ir mūsų dabar gyvenamasis kraštas bus komunistų užvaldytas prie mūsų gyvos galvos ar mūsų vaikų.

Baltiečių jaunimas degina Sov. Sąjungos vėliavą 100 žingsnių nuo sovietinės ambasados Vašingtone rugsėjo 24 d., 6 v.v. Nuotr. A. Dudaravičiaus

Tad mūsų brolių ir sesių kova Lietuvoje yra ir mūsų likiminė žūtubūtinė kova. Tai teieina į mūsų dvasią, mūsų širdį, laikyseną ir gyvenimą.

Nieko čia nepadės nei mūsų dejonės, nei nusiminimas, nei įprastinė užuojauta jiems. Mes lietuviai, patys pergyvenę ar iš kitų tautiečių prisiklausę, prisiskaitę apie žiaurią, nežmonišką komunizmo tikrovę, turime patys ryžtingai kovoti ir būti kitų tautų žmonėms gyvas pavyzdys ir šauklis į šią lemtingą kovą.

Primindami dvi aukščiau minėtas didelės lietuvių tautos dalies atsparumo ir pasipriešinimo komunizmui priežastis, mes turėtume jiems parodyti: laisvieji demokratiškai Vakarai ir amerikiečiai pralaimėjo komunizmui ir sovietams šaltąjį karą (daug kur ir „karštąjį“) didele dalimi dėl to, kad jis strategiškai iš pat pradžių buvo klaidingai suplanuotas, organizuotas. Nenorėta drauge vykdyti ir savųjų vidujinio, dvasinio, religinio atnaujinimo ir senosios ūkinės socialinės santvarkos pakeitimo į naują žmoniškesnę, solidaresnę, todėl patenkinančią varguomenę, darbininkiją ir atsilikusias tautas. Juk kaip tik dėl tų dviejų priežasčių ir įsigalėjo labiausiai komunizmas Rusijoje ir kituose kraštuose. Ir priešingai, kaip tik dėl tų dviejų dalykų mūsų tautiečiai Lietuvoje nepasidavė didžiausia dalimi komunizmo vilionėms ir taip priešinosi ir priešinosi komunizmo ideologijai ir santvarkai.

Reikia tad, kad vis atsinaujindami tikėjimo, broliškos, solidarios artimo ir lietuvių meilės dvasioje, pilnai įsitrauktume šion kovon mes patys, mūsų šeimos, mūsų sambūriai, vadovaujančios centrinės organizacijos ir veiksniai. Reikalinga įsijungti kiekvienam pagal savo sugebėjimus, užimamą vietą, turimas galimybes ir aplinkybes; kad patys stotume ir kitus patrauktume stoti, būti šioje kovoje kaip kokie savanoriai, kariai, tiesioginiai ar netiesioginiai dalyvauja šioje mobilizacijoje. Svarbu, kad šioje kovoje ir jaunas moksleivis, ir pagyvenęs, ir sena močiutė lietuvi, ir eilinis žmogus, ir mokytojas, įtakingas lietuvis atliktų savo gyvenimišką, garbingą pareigą. Įsijungtų kas žiniom, vadovavimu, kas eilinių darbų atlikimu, kas pinigais, kas kasdieninių darbų, vargų, maldų, paaukojimu gerajam visagaliui Dievui, kas didžiadvasiškom aukom ir kančiom.

Nėra čia man reikalo nurodyti darbus, programas, planus. Į juos mus kviečia, šaukia mūsų vadovai, veiksniai. Tik dėkim pastangų sąžiningai, ištikimai, didžiadvasiškai įvykdyti juos, kad, patys išsigelbėję, prisidėtume išgelbėti mūsų vaikus, artimuosius, mūsų pavergtus tautiečius ir žmoniją nuo žiaurios komunizmo vergovės, kad atliktume didžiai dėkingos meilės pareigą artimui ir lietuvių tautai, iš kurių esame tiek gavę, paveldėję

P.D.

Baltijos valstybių himnai Vašingtone

Tėviškės Žiburiai

ALGIMANTAS ČEPAS

Amerikos sostinę užklojo pilkas dangus ir šiltas oras, kai rugsėjo 24 vidurdienyje pradėjo rinktis baltiečių avangardas prie Linkolno paminklo. Nors ir buvo keturi tūkstančiai, ta minia neatrodė labai didelė plačioje aikštėje, kurią kadaise užpildė 200.000 juodųjų žmonių. Bet mūsų siekiai nebuvo mažiau svarbesni už anos didesnės grupės. Mes taip pat kovojame už esmines teises.

Sunku buvo atskirti estus nuo latvių, latvius nuo lietuvių, nes giminystė pradingo bendrame tikslė. Sakytą, kad lietuvių buvo dauguma, bet sunku būtų tai įrodyti, nes niekas neregistravo dalyvių. Ši kartą jaunimo skaičius atrodė tiek pat gausus, kaip ir vyresniųjų žmonių. Tiesa, galėjo būti ir daugiau to jaunimo, bet nebuvo galima skųstis, kad demonstracijoje dalyvavo tik seni imigrantai. Anksčiau mūsų krašto kaimynams atrodydavo, kad problema išnyks su ateivių mirtimi, nes jaunimo nesimatydavo. Ši kartą jaunimas veiksmingiausiai pasirodė ne pagrindinėje demonstracijoje, bet spontaniškame žygyje į sovietų ambasadą. Tik du šimtai jaunimo atkreipė daugiau dėmesio, negu visa pagrindinė demonstracija. Apie tai daugiau parašyta kitų, tai čia nekartosiu.

Baltiečių demonstracijos tiks-

lai buvo keli. Pagrindinis siekis buvo atkreipti laisvojo pasaulio dėmesį į baltiečių kraštų padėtį, ypač Helsinkio sutarties šviesoje. Buvo išskelti sutarties laužymai, okupacinės valdžios savivaliavimas, žmogaus teisių nepaisymas. Kitas tikslas — sustiprinti laisvės viltį sovietų okupuotuose kraštuose. Pirmas tikslas buvo iš dalies pasiektas, nes įvykis pateko į laikraščių skiltis ir televizijos reportažus. Apie antrą tikslą sunkiau pasakyti, nes toks dalykas sunkiai matuojamas ir gal tik paaiškės po ilgesnio laiko.

Demonstracijos pranešėjas buvo latvis Uldis Sipols. Jis tarė pirmus žodžius ir invokacijom kvietė vysk. Vincentą Brizgį, kun. Ralph Duffy, kun. Rudolf Troost ir kun. Aleksą Veinbergs. Kalbėjo įvairūs pereinūnai: Mark L. Schneider (valstybės dept. vicekoordinatorių žmogaus teisių srityje), senatorius Pete V. Domenici (R-New Mexico), sen. Robert Dole (R-Kansas), sen. Howard M. Metzenbaum (D-Ohio), sen. Jack Smith (R-New Mexico), ats. James J. Blanchard (D-Mich.) ir sovietų disidentai Andre Amalrik ir Pavel Litvinov. Jie visi skirtingais būdais pabrėžė Baltijos kraštų teisę į laisvę visoje srityse. Sen. Dole, būdamas narys toje komisijoje, kuri dalyvauja Belgrado konferencijoje, svarstančioje Helsinkio nutarimų vykdymą, pažadėjo ten

Dvi lietuvaitės prie Baltųjų Rūmų Vašingtone rugsėjo 23 d. dalina praeiviams lapelius apie baltiečių rengiama demonstracija. Jos ten išstovėjo 6 valandas.

iškelti mums aktualius klausimus ir pastabas.

Po kalbų buvo kultūrinė programos dalis. Dainavo latvių liaudies dainininkė Rūta Svilpė, o lietuvių šokių grupė "Aušrinė" parodė savo meną. Visa programa gan sklandžiai praėjo, nors tarpais buvo ir truputį nuobodu. Gal geriausia demonstracijos dalis buvo plakatai. Kaikurie buvo tikrai gudriai sugalvoti. Gaila, kad nevisus galiu atsiminti ir paminėti. Vienas jų buvo: "Soviets are giving U.S. (skaityti mus) the business." Dar kitas: "Curtains are for baths, not people". Aplamai, plakatų ir vėliavų netrūko.

Baigiant vertėtų paminėti demonstracijos organizatorius. Nors daug kas prisidėjo prie organizavimo darbo ir visus

būtų neįmanoma išvardinti, reikėtų paminėti, kad iniciatyva kilo iš jaunimo, būtent, iš neseniai įsteigtos Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos. Joje politiniams reikalams vadovauja Viktoras Nakas. Iš šito renginio galima spręsti, kad jaunimas išsivijoje nėra apleidęs tautos reikalų ir kad sovietai turės vargo su mūsų karta.

Pasaulio Lietuvių Sportinės Žaidynės

Kas dalyvaus PLS Žaidynėse? Visas paaiškės po registracijos, tačiau šis tas yra žinoma ir dabar, po paruošiamųjų užklausimų. Be abejo, daugiausia dalyvių bus iš JAV ir Kanados. Šalia jų, daugiausia užjūrio dalyvių atgabens Australija. Kolumbija atvyks su krepšinio komanda. Vyčio Kęstutis Banelis, kuris dabar mokosi Vasario 16 gimnazijoje, žada suorganizuoti gimnazijos krepšinio komandą. Bus sportininkų ir iš kitų kolonijų. Tikimasi jų susilaukti ir iš Punsko. Nevisiems lengva bus pasiekti Kanadą. Gal labiausiai nuskriausti yra Brazilijos sportininkai. Jų išvykos yra suvaržytos. Norint išvykti iš Brazilijos, reikia įmokėti \$1.000 užstatą. Šis užstatas bus gražintas tik praėjus vieneriems metams po sugrįžimo.

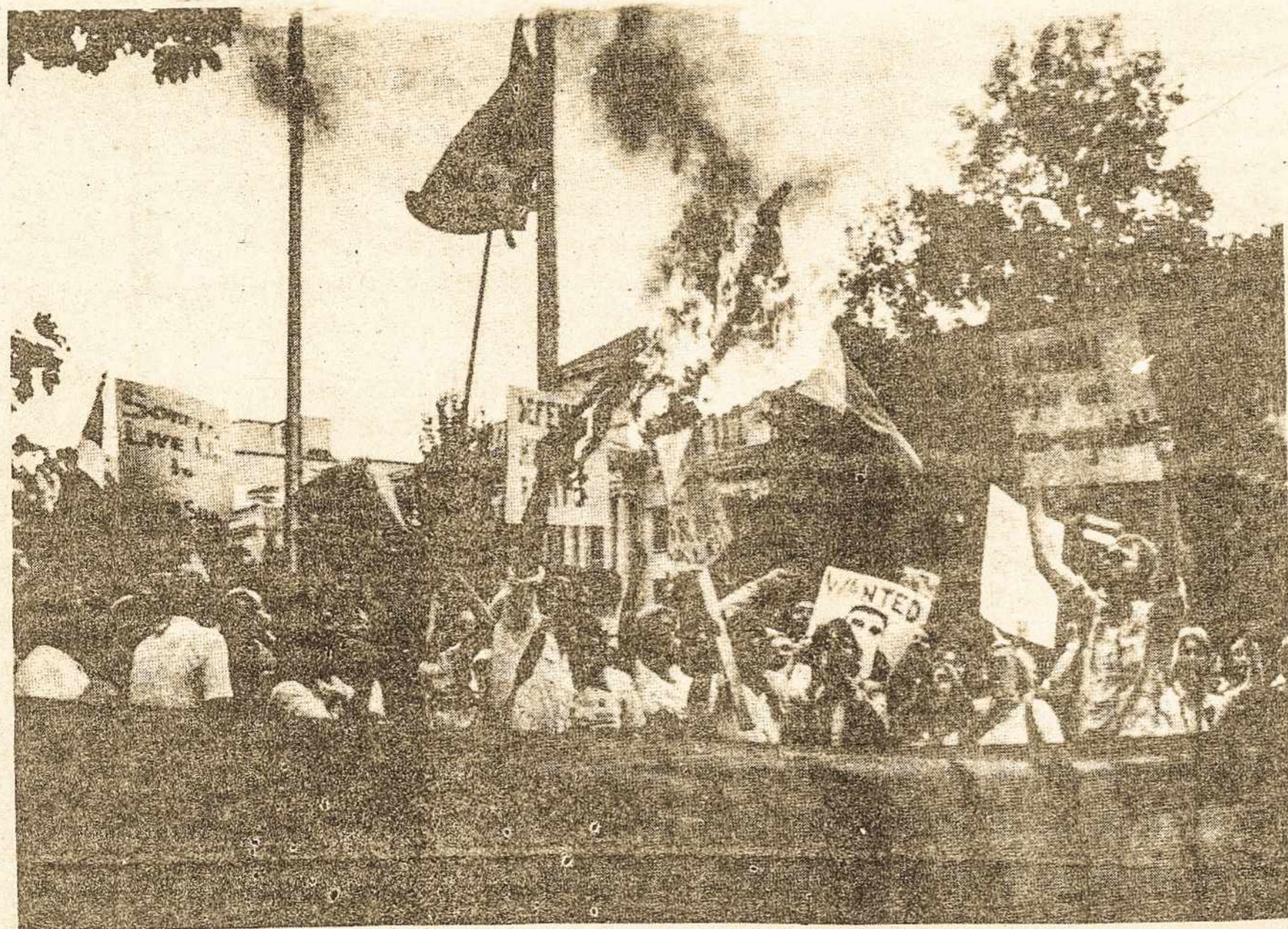
Krepšinis bus gausiausia sporto šaka žaidynėse. Daug dalyvių sutrauks lauko teniso ir golfo varžybos. Lauko teniso varžybos bus atviros visiems dalyviams ir manoma, kad dalyvaus apie 80-100 žaidėjų. Varžybas praves Čikagos Vytautas Grybaskas ir Toronto Jonas Žukauskas. Golfo varžybos rūpinsis Toronto lietuvių golfo klubas.

Balys Savickas pakviestas praves ti šaudymo varžybas.

Futbolo varžybose greičiausiai tematysime dvi komandas — Niujorko ir Čikagos. Futbolas nėra populiarus mūsų jaunuomenėje, tad daugiau dalyvių vargiai ar susilauksime.

Iš PLS Žaidynių nuostatų. Apranga: "Klubo pavadinimas turi būti pažymėtas lietuviškai ant aprangos krūtinės augštyje. Jokie kiti ženklai ant aprangos žymėti neleidžiami, išskyrus dalyvaujančių kraštų tautinės vėliavos spalvas ar jų emblemas, kaip pvz. Kanados klevo lapas".

A. S.

Baltiečių jaunimas demonstracijoje už žmogaus teises rugsėjo 24 d. Vašingtone netoli Sov. Sąjungos ambasados (100 žingsnių). Policija įsakė išsiskirstyti per 3 minutes, bet demonstrantai susėdo, vėliau perėjo į kitą gatvės kampą. Apačioje — jaunimas, prasiveržęs pro policijos eiles, degina Sov. Sąjungos vėliavą, unisonu šaukdamas: "Laisvės baltiečiams!"

Nuotr. A. Dudaravičiaus

DVIDEŠIMT PENKI LEGISLATORIAI ĮNEŠĖ STIPRIĄ REZOLIUCIJĄ

Pagrindinis autorius yra kongresmanas Dornan

“Dvidešimt keturi mano kolegos kongresmanai ir aš įnešam H. Con. Res. 319 rezoliuciją į JAV kongresą, kuria reikalaujam JAV vyriausybę imtis atitinkamų žygių, kad Sovietai pasitrauktų iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos ir kad tiem kraštams būtų sugrąžinta pilna laisvė ir nepriklausomybė. Atėjo laikas padaryti galą vergijai, kurią tie kraštai kenčia nuo 1940 metų”, — kalbėjo minėtos rezoliucijos pagrindinis autorius kongresmanas Robert K. Dornan (resp.-Calif.).

Kongresmanas Robert K. Dornan (R.-Calif.), 25 kongresmanų rezoliucijos (H. Con. Res. 319) pagrindinis autorius ir iniciatorius

syti. Nelengvas bus Baltijos kraštų išlaisvinimas. Dirbdami ir kovodami visi kartu ir nuširdžiai, savo tikslą pasieksim. Garantuoju, kad Baltijos kraštai tikrai atgaus laivę ir nepriklausomybę”, — rašė Rezoliucijom Remti Komitetui kongresmanas James Oberstar (dem.-Minn.).

“Buvau ir būsiu už prisidėjimą prie darbo ir kovos dėl Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvės ir nepriklausomybės, nors pabaltiečių savo distrikte kaip ir neturiu — gal vieną ar kitą. Esu daug skaitęs apie Baltijos kraštus. Nemaža informacijų esu gavęs iš buvusio kongresmano A. Bell; pilnai ir tiksliai tuo reikalu mane informuoja kongresmanas Bob Dornan”, — rašė šio žygio vadovybei kongresmanas Larry McDonald (dem.-Ga.).

negali būti nukeliama į vėlesnį laiką. Ji iškilmingai įteikiama Literatūros šventėje Niujorke Vasario 16 išvakarėse.

Literatūrinės premijos už poeziją mecenatas ir iniciatorius, Lietuvos Rašytojų Draugijai paaukojęs 1,000 dol., yra Klemensas Galiūnas iš Santa Barbara, Calif.

LIETUVIŲ-UKRAINŲ DRAUGIJA

Iš New Yorko į Chicagą atvykęs Priešbolševikinių tautų sąjūdžio pirm. dr. Anathole Bedriy, ukrainas, atsilankęs į Amerikos Lietuvių Tarybos centrą pareiškė pageidavimą, kad būtų organizuojama Lietuvių-ukrainų draugija. Abidvi tautos jungia istorinė praeitis ir bendros laisvės kovos uždaviniai,—kalbėjo jis.

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Lietuvos priverstinę įjungimą į Sovietų Sąjungą Maskva stengiasi kasmet iškilmingai paminėti. Šių metų rugpiūčio 9-12 Maskvoj vyko “Lietuvos dienos”. Gausi pavergtos Lietuvos valdžios ir partijos žmonių delegacija buvo pasitikta geležinkelio stoty Maskvoj. Delegacijai vadovavo ministerių tarybos pirmininko pavaduotojas Ksaveras Kairys, vyko ir kultūros ministeris J. Bielinis, akademikas K. Korsakas bei daugybė kitų partiečių. Stoty buvo suorganizuotas mitingas su “džiaugsmo” kalbomis, primenančiomis, kad prieš 37 metus į tą pačią stotį buvo atvykusi Lietuvos delegacija prašyti įjungti Lietuvą į Sovietų imperiją (tai buvo tada rugpiūčio 3). Dabartinė delegacija dėjo vainikus prie Lenino mauzoliejaus, ant komunistų ir raudonarmiečių kapų. Ūkinių laimėjimų ir meno propagandinė paroda buvo surengta atskirame Lietuvai skirtame paviljone “Liaudies ūkio pasiekimų parodoj”. Parodos konferencijų salėj vėl pasakyta daug kalbų. Meninę programą atliko “Lietuvos” ansamblis, dalyvaujant dainininkam N. Ambrazaitytei, V. Daunorui, aktoriui V. Kybartui. Mažesni ansambliai (Plungės Suvartukas, Filharmonijos estradinis ansamblis) koncertavo įvairiuose parodos paviljonuose. Maskvos kinoteatrai rodė lietuviškos gamybos filmus. Komp. E. Balsys šiai “šventei” sukūrė specialią kantatą “Šlovė neužges” (žodžiai E. Matuzevičiaus). “Šventė” užbaigta iškilmingu koncertu “Rosijos” koncertų salėj. Žodžiu, Lietuvos pavergimo sukakčiai priminti negailėta nei iškilmingumo, nei meninių parengimų, o ypač propagandinių kalbų, garbinančių partiją ir rodančių tariamąjį Nemuno krašto (vengta kalbose Lietuvos vardo) suklestėjimą, didelius laimėjimus ūkinėj ir kultūrinėj sritv.

VILNIAUS M. K. ČIURLIONIO vidurinės meno mokyklos styginis orkestras, vadovaujamas prof. S. Sondeckio, gastroliavo penkiuose Olandijos miestuose, atlikdamas P. Čaikovskio, H. Purcello, F. Kreislerio ir B. Kutavičiaus kūrinius. Šiai išvykai buvo paruoštos ir seniausio olandų kompoz. H. Andriseno variacijos. Vilniečių orkestras jau yra lankęsis Olandijoje prieš keletą metų, pernai laimėjęs aukso medalį tarptautiniame H. von Karajano vardo jaunimo orkestrų konkurse V. Berlyne.

TARPTAUTINIAME SAVIVEIKLINIŲ FILMŲ festivalyje “Unika-77” lietuviškiems atstovauja Pavežžio kelių eksploatacijos valdybos vyr. inž. J. Lauraičio pieštinis filmas “Ech!...” Šis satyrinis kūrinys, keliantis opias gamtos apsaugos problemas, yra laimėjęs pirmąsias vietas Lietuvos ir Pabaltijo saviveiklinių filmų festivaliuose, aukso medalį Maskvoj įvykusioj apžiūroj.

DAILĖS MUZĖJUJE Vilniuje buvo surengta norvegų dail. E. Muncho šimto grafikos darbų paroda. Jis gyveno bei kūrė XIX š. pabaigoje ir XX š. pradžioje.

TREČIAJAME TARPTAUTINIAME GITARISTŲ seminare Vengrijoje, Esterhomo mieste, dalyvavo vilnietis S. Šilinskas. Dalyvius jis supažindino su pernai Trakuose įvykusių sąjunginių gitaristų susitikimu, lietuvių kompozitorių E. Balsio, V. Barkausko, V. Montvilos, V. Paketūro, J. Tamulionio kūrinių gitarai. Seminaro koncertuose S. Šilinskas pirmą kartą atliko naująjį V. Barkausko kūrinių “Siuita B”.

SIMFONINIS VILNIAUS FILHARMONIJOS orkestras, diriguojamas J. Domarko, naująjį sezoną pradėjo koncertais Kaune ir Vilniuje. Jų programoje buvo J. Brahmsio “Antrasis koncertas fortepijonui su orkestru” ir J. Juzeliūno trečioji simfonija “Žmogaus lyra”, E. Mieželaičio žodžiais sukurta solistui, mišriam chorui ir orkestrui. Šiuose koncertuose dalyvavo maskvietis pianistas G. Sokolovas, Vilniaus operos sol. V. Bakas, valstybinis Kauno choras.

TELEVIZIJAI 20 METŲ

Radijo Dienos proga spauda pateikė žinių apie Vilniaus televizijos studiją, darbą pradėjusią 1967 m. balandžio 30 d., 7.30 v.v. Tada Lietuvoje buvo tik 32 televizijos priimtuvai — 28 Vilniuje ir 4 kaime. Dabar priimtuvų jau yra apie 700.000, kurių 40.000 skirti spalvotom laidom. Vilniaus televizijos programos šiemet kasdien transliuojamos 9,5 valandos. Beveik du trečdalius šio laiko užpildo spalvotos laidos. Vilnius susilaukė modernaus spalvotosios televizijos studijų pastato, kurio didžiojoje 300 kv. metrų salėje yra pusantra šimto prožektorių, valdomų elektronine skaičiavimo mašina. Temperatūrą reguliuoja oro vėsinimo įrenginiai, pašalinantys prožektorių sukeltą karštį. Nemaža dalis programų įrašoma į vaizdo juostą. Kino filmai rodomi 16 ir 35 milimetrų pločio. Vilniaus padangėn vis augščiau stiebiasi televizijos antenos bokštas, turėsiantis 330 metrų aukščio. Studijos aprašymuose minimi: televizijos laidų programos direktorius Donatas Kaitulis, vyr. inž. Kazys Balūsis, garso technikė Vitalija Gursknytė, rež. I. Bučienė ir... propagandos redakcijos vyr. rež. Anupras Lauciūnas. Susidaro įspūdis, kad net ir televizija sovietinėje santvarkoje negali išsiversti be partinio politruko.

Premija už poeziją

Lietuvių Rašytojų Draugija Lietuvos nepriklausomybės 60-čiui paminėti skelbia 1,000 dol. literatūrinę premiją už poeziją šiomis sąlygomis:

1. Premiją gali gauti tik laisvajame pasaulyje gyvenęs poetas, kuris savo iškilnia poetine kūryba labiausiai gaivino, įkvėpė ir stiprino tautą vienu ar kitu metu nuo 1918 iki 1978 metų.

2. Premijuotiną poetą atrinką Lietuvos Rašytojų Draugijos sudaryta speciali komisija.

3. Premija negali būti dalinama tarp dviejų poetų.

4. Premija turi būti paskirta iki 1978 m. sausio pabaigos ir

TIESA IR GYVENIMAS

ĮSIZIŪREJUS Į NAUJĄ ŠVENTĄJĮ

Pirmadienį gavau Urugvajaus Vyskupu konferencijos biuletinį "Presencia". Jame įdėtas gelsvai rausvas lapas su titulu "SAN CHARBEL MAJLUF". Jį popiežius Paulius VI š.m. spalio 9 dieną Romoje iškilmingai paskelbė šventuoju.

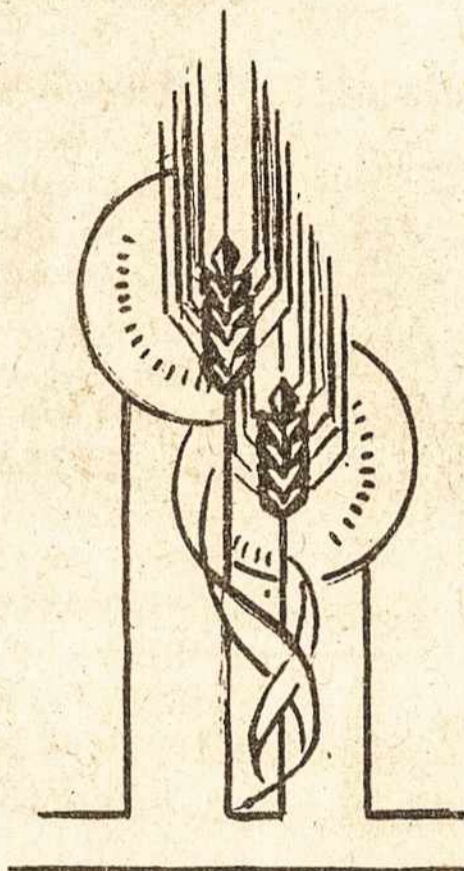
Įsiziūriu į to naujo šventojo paveikslą, perskaitau suglaustą jo gyvenimo aprašymą.

— Nieko ypatinga. Pagyvenęs, stiprios išvaizdos, su žila barzda 70 metų vyras. Gimęs 1828 m. gegužės 8 dieną Libane (netoli šventosios žemės) tarp kalnų esančio slėnio Kadisha kaime. Trijų metų vaikas tampa našlaitis. Jo geroji pamaldi motina Brigita turi ištekėti antrą kartą. Jis atiduodamas dėdės globai. Pirmą gana bandą vėliau dirba sunkius darbus laukuose. 23 metus eidamas jis pasiryžta tapti vienuoliu. 1851 metais įstoja į Maifuc vienuolyną. Po 11 metų tampa kunigas. Mišias belaikant suparaližutas, po 8 dienų labai kentėdamas miršta 1898 m. Kūčių dieną.

— Tad ar jo gyvenimas mums ką sako? Ar mes galime juo žavėtis ir juo sekti? Kur?

— Įsiziūrėjus labiau, įsimąščius į jo gyvenimo svarbiuosius dalykus, galime daug kuo stebėtis, grožėtis ir sekti juo.

Man tai imponuoja jo darbštumas, paklusnumas, jo ryžtas tapti vienuoliu, kad nepadalinta širdimi tarnautų Dievui ir sieloms; jo pastangos, studijos kunigystės šventi-

mams, kurios atidarė plačiai vartus į naują pasaulį — į viršgamtiškąjį bendravimą su Dievu, su eucharistiniu Kristumi Išganytoju, su broliais — sesėm žemėj ir danguj; jo 1875 metų pavasarį savo gyvenimo vairo pasukimas stačiai į tobulystės kalną, tampant vienuoliu atsiskyrėliu, kad atsidėtų vien tiesioginiam Dievo garbinimui ir dieviškai Jo visus apimančiai meilei. Netoli nuo vienuolyno esančiame name tada jis labai daug meldžiasi, valandų valandas klūpo prieš Švenčiausiąjį, keliasi maldai 12-tą nakties valandą, daro griežtą atgailą, jaunesnio už jį savo viršinin-

ko nurodomas dirba sunkiai laukuose ir tik vienuolyno vyresniojo liepiamas eina dažnokai melstis prie ligonių lovos.

Dievas niekada žmogui nenusileidžia didžiadvasiškume. Jo kūną Dievas iki šiol išlaikė nesugedusį ir jo vardą pagarsino tarp visų krikščionių, darydamas per jo užtarimą stebuklus ir paskelbdindamas jį šventuoju.

— Tikriausiai gali pajėgti tu, aš, mes paklusnumo dvasioje dangiškojo Tėvo valiai atlikti gerai savo pašaukimo, užsiėmimo, šeimos pareigas. Tai galime vis ir vis paaukoti Dievui, kaip mūsų nuolatinį garbinimą ir tarnavimą Jam; galime pailsę sunkiai darbuodamiesi, vargdami atgailos dvasioje tai jungti su kenčiančiu Jėzumi išganyt sieloms.

Juk skaitydami, kitų klausydamiesi galime ir mes vis labiau pažinti Dievą, V. Jėzų. Jo didingosios meilės planus mums ir žmonijai praturtinti, išganyti, prie kurių ir mes galime pajėgti prisidėti bent kartą nuo karto kokia didžiadvasiška auka.

Tikriausiai galime sekmadieniais ir šventėmis dalyvauti šv. Mišiose, kasdien pasimelsti, dažnokai širdį pakelti į Dievą kad palaikytų ir stiprintų mūsų gražią meilę Dievui ir artimui, o skausmo, ligos, bėdos ar vargo, nemigo naktų daug maldauti už save, artimuosius, tautiečius. ir taip augti, subręsti krikščioniškoje Dievo ir artimo meilėje — ir jaustis laimingi Viešpatyje.

Kun. P. Daugintis

Popiežiaus darbo diena

MONS. KL. RAZMINAS

Ne tik Katalikų Bendrija, bet ir visas pasaulis š.m. rugsėjo 26 d. paminėjo popiežiaus Pauliaus VI 80-jį gimtadienį. Tūkstančiai sveikinimo telegramų ir raštų iš viso pasaulio kraštų pasiekė Vatikaną. Paulius VI tačiau ir tą dieną pašventė įprastam darbui. Nebuvo nei specialių audiencijų, nei didesnių iškilmių, tik pavakariais jis nuvyko į Šv. Petro baziliką ir čia pašventino naujas skulptoriaus Luciano Minguzzi sukurtas bronzines duris, kurios pakeitė seniau buvusias medines. Oficialus Pauliaus VI 80-jo gimtadienio minėjimas įvyks spalio mėnesį pasaulio vyskupų sinodo metu.

Vatikano spaudos centro direktorius kun. Romeo Panciroli ta proga surengtoje spaudos konferencijoje plačiau aptarė nenuilstamą šv. Petro įpėdinio veiklą visos žmonijos labui. Jis pirmą kartą išsamiau nusakė ir išsiaiškino popiežiaus dienos darbų programą, kuri ir daugeliui skaitytojų yra nežinoma.

Paulius VI, — kalbėjo Vatikano spaudos centro direktorius, — kasdien keliasi apie 6

v.r., pažadintas savo žadintuvo, kuris jam tarnauja jau nuo pat jaunystės dienų. Popiežius to laikosi ištikimai, nežiūrint smarkių artritinių skausmų, kurie ypač rytais kankina jo dešinę kelį ir tik vėliau apsi-pratus kiek sumažėja. Pasimeldęs savo privačioje koplyčioje aukoja šv. Mišias lotynų kalba pagal naująją tvarką. Pusryčių metu peržvelgia dienos spaudą. 8.45 v.r. popiežius eina į savo darbo kambarį pasirengti įvairiems priėmimams, kurie prasideda 10 v. bibliotekos kambaryje. Antradieniais lieka savo

studijoje ir rengia kalbą bendrai trečiadienio audiencijai. Pietų metu 13.30 žiūri televizijos ar klauso radijo žinių. Pavalgęs, susikaupia prieš Švenčiausiąjį koplyčioje, trumpai pailsi ar skaito. Po to kalba brevijorių ir iki vakarienės dirba savo studijoje.

Po vakarienės 21.30 v. sukalba Rožinį ir vėl dirba iki 23 v. Po to atleidžia savo sekretorius ir toliau dirba vienas dažnai iki 2 v. nakties. Tai kiekvienos dienos darbo programa, kuri jau kartojasi per 14 metų. Labai daug laiko užima privačios ir viešos audiencijos bei įvairios iškilmės. Kasdien popiežius priima įvairių kongregacijų vadovus kardinolus, besilankančius

vyskopus ir įvairias kitas asmenybes. Kiekvieną trečiadienį bendroje audiencijoje Paulius VI priima daugelį tūkstančių maldininkų iš viso pasaulio kraštų. Tai nepaprastos įtampos darbo programa.

Vatikano spaudos centro direktorius savo apžvalgoje išskėlė šv. Tėvo asmens žymiausias charakterio bruožus: žmoniškumą, tėviškumą, paprastumą ir ypač drąsumą. Šventasis Tėvas, — kalbėjo kun. Panciroli, — daug kartų turėjo drąsos pasakyti "ne", nežiūrint pavojaus būti nesuprastam ar tiesiog viešosios nuomonės kritikuojamam. Įvairiais atvejais parodė neišsenkamą kantrumą, nieko nepasmerkdamas.

Pauliui VI, kaip vyriausiam dabartinės K. Bendrijos vadovui, teko nepaprastai milžiniškas uždavinys tęsti II Vatikano santarybos darbus ir įgyvendinti jos nutarimus. Tai didelis darbas — viską naujai perorganizuoti, pertvarkyti, atnaujinti. Savaime aišku, tai sukėlė gausybę naujų problemų, nerimo ir net pasipriešinimo, ypač liturgijos ir vadinamosios "Ošpolitik" srityse. Tik ateities istorija galės tinkamai suprasti ir įvertinti Pauliaus VI asmenį ir jo nuopelnus Bendrijai bei visam pasauliui.

Grandinėle pas popiežių: D. Sušinskaitė prašo melstis. Iš k. popiežius Paulius VI, N. Lenkauskaitė, N. Mainelytė, D. Sušinskaitė

Lietuvių literatūra ir išeivijos jaunimas

Pergyvenimus, jausmus ir mintis drąsiai galima perduoti literatūroje. Lietuvių literatūra ypač gyvai atspindi tautos vargus, kančias ir viltis. L. Gražulienė iš Detroito kalbėjo studentų ateitininkų stovykloje Dainavoje 1977 m. rugpjūčio 29 d. ir aiškino lietuvių literatūros sąvabas bei trūkumus. Nors dauguma minčių šitame straipsnyje kilo iš p. Gražulienės paskaitos, norėčiau pasidalinti jomis su mielais skaitytojais.

Ilgus metus dirbusi su jaunimu, p. Gražulienė įdomiai daro savo išvadas apie lietuviško jaunimo skaitymo įpročius. Gaila, tik mažas nuosimtis iš viso skaito lietuvišką spaudą, o ir iš tų, kurie skaito, daugumas tikrai vieną ar dvi lietuviškas knygas perskaito per metus. Anglišku romanų netrūksta, jų yra įvairiausių. Dažnai praleidžiame laiką, beskaitydami kokį nors romaną, kurį galima pavadinti "trashy" arba, lietuviškai sakant, "šlamštas". Ar nevertėtų pradėti skaityti įdomesnę lietuvišką knygą?

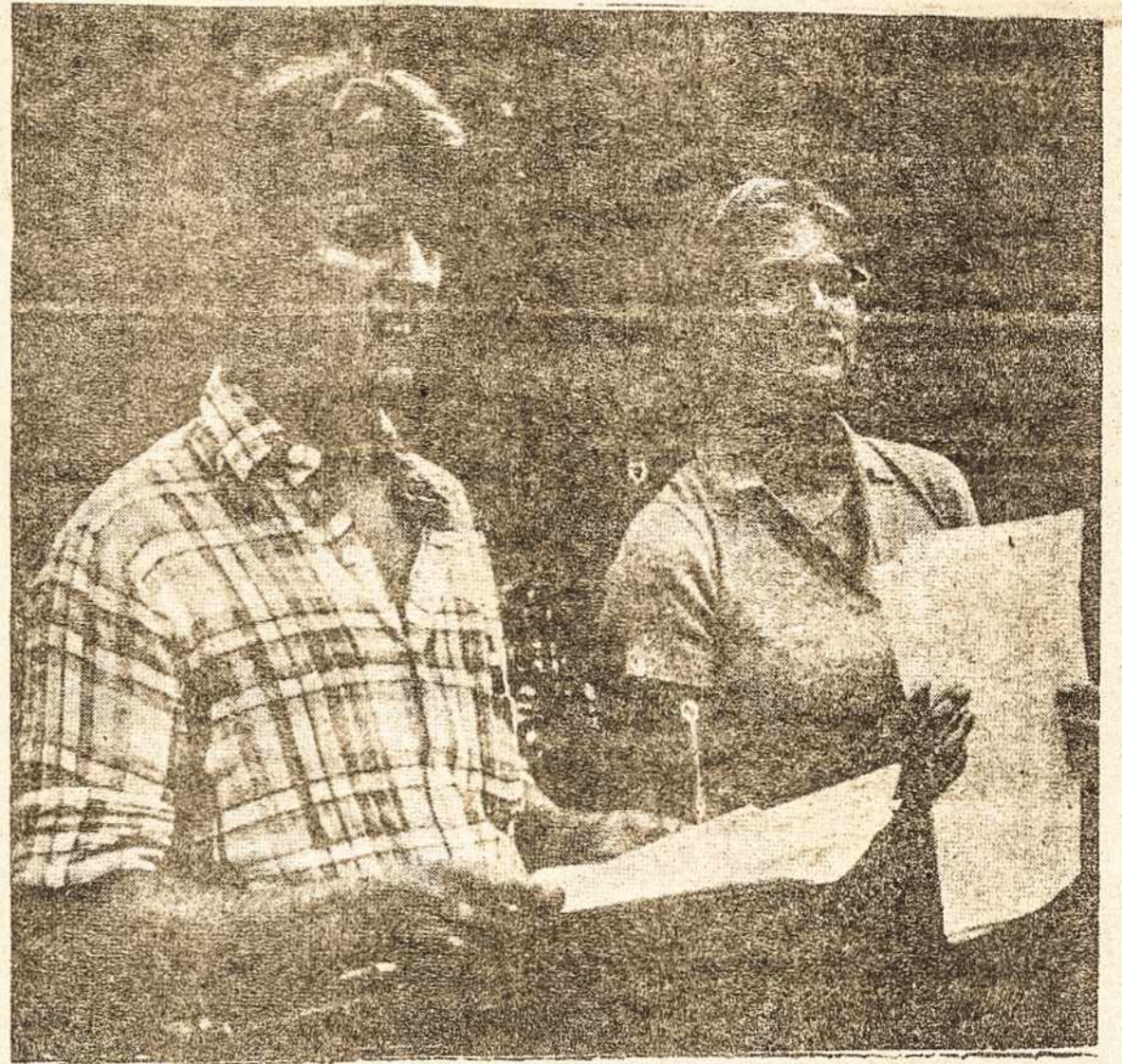
Iš viso, kodėl jaunimas nedrįsta skaityti lietuviškų knygų? Įvairiausių pasiteisinimų galima surasti: persunku suprasti temas, neįdomios, sunku surasti naujesnį rašytą romaną, vis tos pačios temos kartojasi, t.y. bėgimas į Ameriką, karas ir panašiai. Galima pateisinti kai kuriuos nepasitenkinimus. Lietuvių tarpe nėra klasikų rašytojų. Savo tarpe neraskime Šeks-

pyro, Dickenso, Faulknerio ar panašių. Be to, tie, kurie dėsto lituanistiką mokyklose, peranksti mėgina įpiršti sunkesnę lietuvišką literatūrą. Turime nedaug gerų rašytojų, o ir tuos netinkamai pateikiame. Dėlto jaunuolis nusisuka, nekreipia jokio dėmesio. Vaikas, būdamas trylikos metų, nesupranta Vinco Kudirkos satyros "Lietuvos tiltų atsiminimai". Jeigu jau reikia aiškinti juokus bei reikšmę, literatūra praranda savo tikslą bei humorą. Reikėtų stengtis, kad jaunuolis skaitytų lietuviškai su džiaugsmu, o išmokti kokią nors pamokėlę galima ir beskaitant beletristinius dalykėlius.

Rašytojui nepaprastai sunkus uždavinys parašyti pasakėlę, knygą ar eilėraštį vaikui. Mat, užaugęs, pilnai subrendęs žmogus greitai pamiršta, kaip dešimties metų vaikas galvoja ir reaguoja į pasaulį bei aplinką. Dažnai parašyta knyga labai ilgai jieško leidėjo. Visdėlto turime didelį pasirinkimą įvairiausių knygų.

Vyresniam jaunimui pramoGINĖS literatūros beveik nėra. Neperseniai "Draugo" premijuota "Sauja skatikų", parašyta Kazio Almeno, atsirado mūsų knygų lentynose. Tai vienintelis detektyvinis romanas lietuvių išeivijos literatūroje. Nors jam trūksta vietomis faktų, tačiau šis romanas rašytas pagal

AR MŪSŲ JAUNIMAS SKAITO?

lietuviai ir lietuvaitė dalina lapelius praeiviams prie Sov. Sąjungos ambasados Vašingtone Nuotr. A. Dudaravičiaus

amerikiečių literatūros reikavimus ir todėl sudomino didesnę skaičių jaunimo.

Lietuviams karas buvo gilus pergyvenimas ir tikrovė. Dėlto mūsų literatūroje dažnai kartojama ta tema. Bet norint galima susirasti įdomių knygų karo tema ir perskaityti. Ką žinai, o gal ir patiksi!?

Kviečiu vyresnio amžiaus jau-

nimą nors truputėlį daugiau skaityti bei rašyti gimtąja tėvų kalba. Nebūtų sunkus uždavinys susiburti mažoje grupelėje ir pradėti pvz. vaikui pasakėlę rašyti. Juk kiek idėjų kyla stovyklose, idėjų, kurios būtų tinkamos knygai... Mes dar esame pilni jaunystės dvasios ir galime lengviau vaikui perduoti mintis bei jausmus, negu pensininkas rašytojas. Jau dabar liūdna darosi, kad turime mažai rašytojų, o ateityje kas perims jų vietas ir užims naujas?

Simas Sužiedėlis, buvęs Ateitininkų Federacijos vadas 1952-1963 metais, sako: turėtų būti vienuolika Dievo įsakymų. Vienuoliktasis būtų "kalbėk lietuviškai!" Prie vienuolikto aš pridėdu dvyliktą Dievo įsakymą, būtent, skaityk ir rašyk lietuviškai!

Rūta - Ona Šiūlytė

TĖVŲ ŽEMĖ LIETUVA
MŪS ŠIRDYJE VISADA!

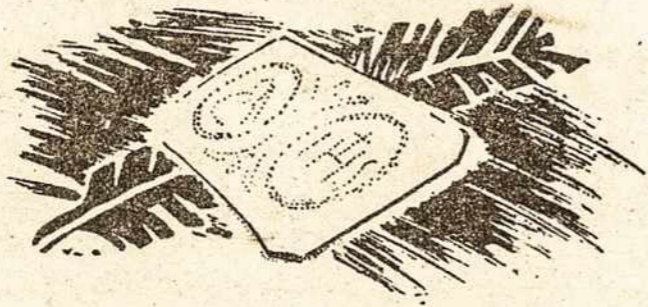
Urugvajus

MONTEVIDEO KOLONIJOJE kiekvieną penktadienio vakarą lietuvių kalbą vaikams dėsto G. Jasponeienė, R. Lesinskienė ir B. Mačanskienė. Jieškoma dar vienos mokytojos, nes norima sudaryti keturias mokinių grupes. Vėliau bus suorganizuoti lietuvių kalbos kursai ir vyresnio amžiaus jaunimui.

* Kas bėga nuo lietuviškos spaudos, bėga nuo savo tautos

Baltiečių demonstracijoje Vašingtone rugsėjo 24 d. Iš kairės: Pasaulio Latvių Sąjungos pirm. I. Spillners, rusų disidentas P. Litvinovas, VLIKo pirm. dr. J. K. Vallūnas, rusų disidentas rašytojas A. Amalrikas A. Dudaravičius

Mūsų Lietuva

Mažiesiems

VAIKAS IR KALĖDŲ EGLUTĖ

ALFONSAS GIEDRAITIS

Konferuojantis, prasidareš sceną:

O dabar — tylos minutė.
Kalbės tik vaikas ir eglutė.
Jis iš Lietuvos laukų,
ji iš Bavarijos miškų.

(Atsidaro scena. Įbėga vaikas ir, pamatęs papuoštą eglutę, nustebdamas sustoja ir, džiaugsmingai suplojęs rankutėmis, pradeda)

Vaikas: Tu eglute, tu žalioji,
kur taip puikiai išbujojai?
Savo rūbo puošnumu
mane užkrėtei džiaugsmu!

(Eglutę vaidinanti mergaitė, pasislėpusi nuo žiūrovų kitoje pusėje eglutės, lengvai sudrebina eglutę ir prabyla)

Eglutė: Labas vakaras, vaikyti.
Malonu tave matyti.
Ar, tai tavo džiaugsmui čia
šitaip išpuošė mane?

Vaikas: O, eglute plačiašake,
džiugini ne vieno akį.
Tavim gėrisi plačiai
mokiniai ir šie svečiai.
(Parodydamas ranka į žiūrovus.)

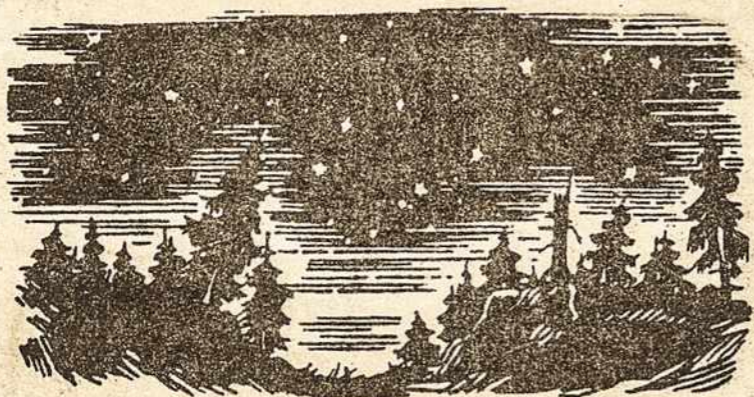
Na, ir gera gi tau čia:
žaislai, kaspiniai, šviesa! ..
Girioj vėtros būtų lankstę,
čia tu papuošta per šventę.

Eglutė: Taip. Bet liūdi manęs miškas,
voveraitė, pilkas kiškis,
nes nuo lapių ir vilkų
aš juos slėpdavau abu ...

Vaikas: Ką? Sakai — pilkas kiškylis? ..
Kur galėčiau jį matyti?
Supažindint jį turiu
su Kalėdų Seneliu.

Eglutė: Kiškis dovanų nenori.
Jį vilioja Laisvės toliai.
Ten, kur medžiai apšarmoje,
vėjas pasakas jam groja ...

Vaikas: Ak, ta, laisvė! .. Taip ji toli ...
Dėl jos kenčia mano broliai
miškuose pavergto krašto,
Kur sniegai su vėjais laksto ...

LITERATŪROS RATELIS SKELBIA

dailaus skaitymo

KONKURSA

TAISYKLĖS:

1) Amžius: pirmame prisistatyme gali dalyvauti betkas.
Jei atsiras pakankamai konkurentų, galės susidaryti net trys grupės: vaikų — paauglių — suaugusių:

2) Tekstas: kiekvienas turi pasiruošti gerai paskaityti — vieną bendrą privalomą tekstą ir — kita, laisvai pasirinktą tekstą

Bus juri komisija, kuri įvertins kiekvieną skaitytoją.
Numatytos vertingos PREMIJOS.

TĖVAI prašomi padėti savo vaikams ir šiuo atveju.

Eglutė: Tavo pavergtoji tėvynė
laisvėn jie takus pramynė.
Ir išauš nauja aušra —
vėl laisva bus Lietuva!

Vaikas: Dėkui tau už gražų žodį.
Tiek vilties jis mums parodė.
Šviesią ateitį mūs krašto
nusakei tu, kaip iš rašto.

Mūsų mintys ir jausmai
jau tėvynėje seniai ...
Šių svajonių audime
leisk pasveikinti tave.

(Sakydamas paskutiniuosius šio posmo žodžius, vaikas tiesia ranką į eglutę pasisveikinti bet vos tik prisiliečia jos šakelių, eglutė staiga suvirpa ir prabyla.)

Eglutė: Tik neliesk manęs, vaikeli:
mano pažeistos šakelės.
Aš čia laikina viešnia:
ryt jau deginsit mane.

Vaikas: Tave su visais parėdais
liksime kitoms Kalėdoms.
Ir visur visiems sakysiu,
kad nelaužytų eglėčių:

eglės, kaip beržai ir uosiai,
mūsų kraštą irgi puošia.
O dabar skubu, kiek galint,
Pasitikt Kalėdų Senio.

(Vaikas, jau buvęs bepradedęs bėgti atgal, eglutei prabilus, susilaiko ir išklauso jos linkėjimų.)

Eglutė: Tad sudiev, meilus vaikyti,
linkiu tau gerai mokytis,
kilpom kiškių nepavergti
ir eglėčių laisvę gerbti.

Šių miškų vardu, vaikeli,
linkiu laisvės tavo šaliai,
grįžt į Lietuvą sveikam,
ir parvežt linkėjimų miškams.

(Baigus eglutę vaidinusi mergaitė išeina į scenos priekį prie vaiko ir abu greta, susiėmę rankutėmis, žiūrovams gražiai nusilenkia.
Scena užsidaro).

KAS BUVO? - KAS YRA? - KAS BUS?

SKYRYBŲ BYLOS PASĖKOS

JŪRATĖ STATKUTĖ-DE ROSALES

Vėlai vakare suskamba telefonas.

— Jūrate, kalba Nausėda. Sveika gyva. Atvažiauvau į sostinę apsipirkti. Iš anksto žinau, kad ant manęs pyksi. Parašiau ir išsiunčiau eilę straipsnių. Tai bus mano atsakymas Rasteniui ir Railai už išdavystę.

"Išdavystė" — stiprus žodis, pagalvoju, ir čia pat garsiai patvirtinau, jog, iš tiesų, ne pyksiu, o jau pyksiu.

Kol Kazys Nausėda gyveno sostinėje, t. y. Caracas mieste, mums tekdavo dažnai susitikti. Nausėdos pasakojimai apie nepriklausomos Lietuvos gyvenimą manė žavėdavo savo giliu idealizmu. Jo studija liečianti nepriklausomos Lietuvos ekonomiją ir pasirodžiusi prieš kelis metus Naujoje Viltėje buvo įspūdinga. Kazys Nausėda išsi-vežė iš Lietuvos daug įdomios juridinės medžiagos:

ty Amerikos Lietuvių Kongresus; prisidėjo, priėmė ir vaišino III-jį Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą 1975 m.; Kanados lietuvių chorui "AIDAS", suruošėme gražias išleistas 21-08-1977. Sąjunga siuntė savo atstovus į II-jį Jaunimo Kongresą JAV-se, o ir dabar tautinių šokių ansambliu "Nemunas" lavinasi Sąjungos patalpose. "Nemunui" ir „Rūtelei“ Sąjunga paskyrė ir įteikė paramą po 1.000 kruzeirų.

Sąjungos Moterų Sekcija savo seklyčioje siuvė aibę rūbų, kurie išsiunčiami šalpos tikslu. Viena tokia siunta pasiūsta šį mėnesį kuñ. Dr. Bendoraičiui į Guajara, jo vedamai ligoninei aprūpinti.

Sąjunga pasiuntė kaip savo atstovą vice-pirmininką J. Žvingilą į SPECIALŲ KOMITETĄ talkinti VI-jo PALKo ruošimą Montevideo mieste.

Paskutiniaisiais metais labai pagausėjo ir pasunkėjo įstaigų reikalavimai kontroliuojantys organizacijų veiklą, dokumentaciją, mokesčius ir administraciją. Tiems reikalavimams išpildyti Valdybos nariai turi skirti extra laiko ir keliones.

Tarp tų darbų ir reikalų Sąjungos Valdyba tik dabar pastebėjo, jog jau artėjame prie pusšimčio metų nuo organizacijos gimimo dienos... Reikšdami savo nariams, rėmėjams ir draugams gilų dėkingumą už ištikimybę Sąjungai per 46 jos gyvavimo metus, kviečiame jus visus atsilankyti šių metų minėjime 1977 m. lapkričio (Novembro) mėn. 6 d. 17 val. Sąjungos rūmuose, rua Lituânia 67, Moóca. Ten pasimatysime, pasivašinsime ir pasikalbėsime daugiau ir jaučiau. Tad — iki pasimatymo!

Jonas Antanaitis

įstatymų projektų juodraščiai, projektų galutinio apipavidalinimo detalės ir t.t.

Gal todėl, pakalbėjusi su K. Nausėda aną vakarą telefonu, ilgai negalėjau suprasti kodėl užsipelnęs teisininkas, prityręs, nejaunas, staiga išėjo į viešą polemiką nukreiptą prieš asmenis, kurie dar taip nesenai jam buvo dvasios broliai.

Kas atsitiko? Stipriausios tautinės minties plunksnos, Vincas Rastenis ir Bronys Raila, vienas anksčiau, kitas vėliau, pasisakė už kontaktus su dabartine Lietuva. Visą savo gyvenimą puoselėjęs tautinės minties idealus Kazys Nausėda argumentuoja, kad suartėjimas su Lietuva neišvengiamai susiveda į bendradarbiavimą su okupantu. Deja, šis visai normalus nuomonių skirtumas išsiveržė iš šalto politinės padėties įvertinimo rėmų ir nenorom įgauna asmeniškų priekaištų atspalvį.

Gal čia galioja savotiška gyvenimo taisyklė: saviešiams, jei jie kartą pasuka kitiems šeimos nariams nesuprantamu keliu, yra užmetama aršiausi priekaištai ir aτριαusi epitetai — tokie skaudūs, kokių "svetimiams" niekad netaikytumei, Ne veltui pas mus yra sakoma: "ginčijasi kaip broliai tėvo turtus besidalydami".

Šiuo atveju "tėvo turtai" yra ne-tautinės srovės ideologija, kurios nei vienas iš suinteresuotų, kiek žinau, niekad neišsivadėjo, o tos

srovės dabartinių taktinių ėjimų nustatymas. Kitaip tariant, ginčas liečia net ne esmę, o tik formą.

Nelaimė lėmė, kad šioje taktinių ėjimų nustatymo diskusijoje dalyvauja asmenys, kuriuos ilgus metus rišo bendros ideologijos kūrybiniai darbai. Gal todėl dabar jų kalba taip lengvai iškrypsta į skyrybų bylos toną ir kaltinimai skamba visų pirma apvilto pasitikėjimo priekaištais: "išdavei"! Kuo gilesnis apsilimas, tuo skaudesnis yra šauksmas "išdavei!" ir tuo labiau yra pametama proporcija tarp vartojamo tono ir tikrojo diskusijos objekto.

Ginčo įkarštyje per dažnai yra pamirštama, kad kiekvienoje "divorce" byloje pagrindinė auka yra šeimos prieauglis. Pakliuvę į besaikių asmeniškų kaltinimų sūkurį, lejalūs vaikai kito kelio neturi, kaip atsakyti bet kurią pusę paremti ir yra priversti pasitraukti nuo šeimos.

Būdinga yra tai, kad ginčo metu keliami klausimai liečia įvairius praeities įvykius ar dabarties konstatavimus. Ateities projekcijų, svarstant taktinius tautinės srovės ėjimus, man beveik neteko matyti. O kam gi yra nustatoma taktika, jei ne siekiant ateities laimėjimų? Ir kuomi yra išlaikomas prieauglis, jei ne ateities programa?

Gal vertėtų bendrom jėgom apie tai plačiau pakalbėti?

DIRVA

Tradicioninis
SPAUDOS

MŪSŲ
LIETUVA

BALTIJUS

LAPKRIČIO (NOVEMBRO) 27 DIENA; 12,30 VAL.

JAUNIMO NAMUOSE.

LIETUVIŠKA SPAUDA REIKALINGA IR JUMS.

PAREMKITE JA IR SAVO DALYVAVIMU

Lietuvių Sąjungos - Aliança Pastogėje

SAJUNGOS KELIAIS

Gyvenimas išeivijoje yra, tartum, ilga kelionė po svetimu dangum. Tokį keleivį vis lydi tėviškos vaizdai ir ilgesys, o girdėtos dainos ir kalbėti žodžiai pažadina mintis, kurios aidai sieloj lyg tolimas varpas.

Todėl ir mūsų išeivija yra lyg apgaubta to visus apjūgjančio jausmo, kviečiančio telktis krūvon, nepasimesti, o susiglausti gausesnėn tautinėn šeimon. Vienybės ryšiai ypatingai stiprėja vargan patekus, kurio mušs visiems teko apščiai paragauti.

Kad greičiau ir lengviau iš vargų išbristume, prieš 46 metus, su Tėvynės parama ir tautiečių pastangomis, buvo pradėta planingai organizuoti. Sukvietus veiklesnius asmenis, anuo metu jau pradėjusius bendrą darbą dirbti, 1931 m. lapkričio mėn. 3 d. buvo įkurta LIETUVIŲ SAJUNGA BRAZILIOJE.

Tose įkurtuvėse dalyvavo: 1) Lietuvos konsulas Dr. P. Mačiulis, 2) Bendrovės "Šviesa" atstovas J. Gaurilius, 3) Klebonas kun. B. Sugintas, 4) Sporto "Lituania" atstovai J. Januškis ir J. Bacevičius, 5) šv. Cecilijos choro atstovas St. Vinkauskas, ir 6) lietuviai mokytojai – V. Valiukevičiūtė, L. Gaigalas, A. Čemarkienė ir F. Čemarka.

Tą dieną buvo priimti pirmieji Lietuvių Sąjungos Brazilijoje įstatai o 1931 m. gruodžio mėn. 6 d. buvo išrinkta pirmoji LSB Valdyba. Beveik visi ano meto lietuviški sambūriai turėjo SAJUNGOJE savo atstovus. Tokiu būdu SAJUNGA tapo tikroju visų lietuvių bendru židiniu.

Šiai organizacijai teko didi pareiga tapti legaliu visų lietuviškų mokyklų pastatų savininku. Jos vardu buvo įsigijami žemės sklypai, jos vardu daromi ir pasirašomi rūmų planai ir gaunami statybos leidimai; jos vardu sudaryti sklypų pirkimo aktai ir dokumentai; jos vardu skiriami ir renkami mokesčiai. Įregistravus jos įstatus SAJUNGA tapo juridinis asmuo, su penkiais mokyklų rūmais, su visomis tas nuosavybes liečiančiomis teisėmis ir prievolėmis, jos įstatų ir krašto įstatymų ribose.

Lietuviams tai buvo naujai gimęs legališkas vienetas, išeivijos reprezentacija, o to vieneto gyvenimo raida – Brazilijos Civilinio Kodekso rémuose – didelė ir (gal net nepilnai suprasta) naujovė lietuviškam gyvenime.

I-sis periodas

Grįžtant prie SAJUNGOS legalinės egzistencijos pirmojo periodo, pastebimi nusiskundimai, jog darbo būta daug, o maža darbininkų. Tos aimanos lengvai suprantamos, atsimenant, jog neturėjus nieko, vos per kelis metus (1929.VII.7 – 1935 m.) jau buvo įsteigtos penkios lietuviškos mokyklos nuosavybės rūmuose. Tuos rūmus teko administruoti, surinkti ir apmokėti mokytojus. Pradžios mokslo teikimas gausiems lietuviukų būriams, anuo laiku, buvo milžiniška pagalba, atvėrusi kelią ateivių vaikams į šviesesnę ateitį.

P A D Ė K A

SAJUNGOS-ALIANÇA 46-ių metų gyvavimo proga, jos vice-pirmininkas industrialas Julius Žvingila padovanojo Sąjungai jo fabrike pagamintą specialų baldą – kabinetą garso aparatūrai saugoti; buv. pirm. Aleksandras Bumbulis dovanai atliko Sąjungai reikalingus spaudos darbus; S-gos narys Jonas Šepetauskas puikiai atnaujino ir perdažė Sąjungos rūmus, r. Lituania, 67.

Visiems jiems Sąjungos Valdyba posėdyje 26.10.77 nutarė pareikšti viešą padėką. Sąjungietiška lietuviška a č i ū.

V a l d y b a

(Labai prašome dar gyvus mokytojus), iš tųjų laikų, aprašyti savo darbą jo sąlygas, mokinių skaičių, datas ir kitus davinius, ir atsiųsti SAJUNGAI, kad išliktų mūsų archyvuose).

Tai buvo plataus darbo heroiškas periodas, kurį, deja, taip nelaimingai sužlugdė II-sis Pasaulinis Karas, 1939 metais.

II-sis periodas

Sovietams užgniaužus Lietuvos valstybės Nepriklausomybę, ši nelaimė užliejo mus kaip tvanas, nelauktas, nenumatytas ir nepasiruošusius.

Lietuviška visuomenė, kurios labai visa tai buvo sukurta, nebuvo sujungta nei paruošta apsiginti. Jos sąmonė nebuvo paruošta gėlbėtis, kad savomis jėgomis išsilaukytų iki karo pabaigos. O juk mūsų dienų karai tetrukdavo apie 4 – 5 metus. Ji po to, vėl grįžta taikos meto sąlygos.

Valdžiai uždarius mokyklas, teko sumokėti atleidimo kompensacijas vietiniams mokytojams, o nuo jų neatsiliko nei lietuviškieji. Visuomenei nusigrėžus, SAJUNGA turėjo pakelti tą sunkią išlaidų našta, ir nerasdama kitokios išeities jos valdyba pardavė rūmus Bandeirantes gatvėje.

Tas pardavimas visų (o ypač nieko nepagelbėjusių) lūpose virto mėgiamiausiu kaltinimu Sąjungai, ir neva argumentu joje nedalyvauti. Nors po karo gyvenimas Brazilijoje greit atkuto, bet Sąjunga dėl narių stokos ir talkos vengimo, apsirgo mažakraujyste. Mokesčiams ir skoloms apmokėti tapo parduoti Santo André kurijai ir Maironio vardo mokyklos rūmai Parque das Nações.

III-sis periodas – dabartis

Sąjungiečiai, kuriems visuotinis susirinkimas paveda jau kelintą kartą vadovauti Sąjungai, yra gilesnio amžiaus asmenys, turėję savo pačių gyvenime naudingos ir brandžios patirties bei sutelktų žinių. Tą savo patyrimą ir gerą susivokimą realaus gyvenimo problemose, valdybų nariai su atsidavimu skiria SAJUNGOS labui, pasiskirstydami darbus savo tarpe kiekvienas pagal savo geresnį sugebėjimą, ir sąžiningai juos atlieka. Todėl ir Sąjungos būklė kyla ir gerėja iš metų į metus. Dar niekad per tuos 46 metus Sąjungos situacija ir ištekliai nebuvo tokia gerame stovyje, kaip dabar. Kaip to pasiekėme? –

– Per praėjusius dvylika metų Sąjungos Valdybos nariai renkasi posėdžio kiekvieno trečiadienio 20 val. Suskaičius juos visus rastume apie 600 posėdžių po 2 valandas reikalų svarstymui ir sprendimams, ir dar po 1 valandą kelionei. Tie skaičiai liudija, kiek pašvenčiama darbo SAJUNGOS labui. Ir tai yra daroma su dideliu noru ir malonumu – visi tie posėdžiai yra gyvi, nenuobodūs, pilni dėmesio, brandūs ir naudingi. Daug reikalų juose rimtai apsvartyta, nagrinėta, spęsta ir nutarta, o po to įvykdyta. Sunkiausioms problemoms čia surandamos geros atomazgos.

Įsigyti baldai, stalai, kėdės, bufetas, indai, staltiesės, cementu išgrįstas kiemas, pastatyta pastogė ir sanitariniai įrengimai, atremontuotos paradinės durys, pastatyti nauji kiemo vartai, ir perkūnsargis, įtaisytas 7 kub. metrų atsarginis vandens rezervuaras, įrengtas puikus salės apšvietimas, langų ir scenos užuolaidos, perdažyta moterų seklyčia. Nesenai įsigyta garso aparatūra su stiprintuvu, gravadorium, plokštelių ir kasečių grojikais, dviem mikrofonais ir dviem galingom akustinėm dėžėm. Visa tai kainavo daug pinigų. Kiek išleista, iš kur ir kiek surinkta – bus smulkiai painformuota visuotinio narių susirinkimo metu, įvyksiančiame 1978 sausio mėn. pabaigoj.

Šalia šių darbų ir pagerinimų savo būstinėje SAJUNGA visada dalyvauja kultūrinėje veikloje, kaip tai darėme rengiant III-į ir V-į Pie-

• Šeima be lietuviško laikraščio
– židinyš be tautinės ugnies

MŪSŲ ŽINIOS

LIETUVIŠKOS VĒLINĒS ATEITININKŪ SUSIRINKIMAS

Vila Anastácio Mokyklos Rémėjų Būrelis šį praeitą sekmadienį įvykdė puikų ir giliai krikščionišką sumanymą: už savo mirusius narius, kurių Pirmininkas P. Žarkauskas išvardino iki 132, suorganizavo Dr.J. Basanavičiaus Rūmų salėje iškilmingas Mišias. Prisidėjo dar kitų bemaž 90 vardų, taip kad buvo priminta virš dviejų šimtų mylimų tautiečių, iškeliavusių į kitą pasaulį. Mišias laikė du kunigai saleziečiai, kun. S.Šileika, apsiėmęs būti to rajono globėju ir kun. P. Urbaitis, jau spėjęs pirmuosiose savo santykiuose praveisti tenai gražių iniciatyvų. Aušros Choras sugiedojo visiems gerai pažįstamų širdžiai brangių giesmių, o žmonių dalyvavo virš šimto, ne tik vietinių, bet ir atkeliavusių iš tolimesnių miesto dalių.

Po Mišių buvo parduota lietuviškų kalėdinių atviručių ir suruoštos dosnios vaišės, su visokiais valgais ir gėrimais. Nei Būrelis, nei dalyviai nepagailėjo aukų. Tik pakvietimų į Spaudos Balių kažkaip niekas nenorėjo pirkti.

Kunigai dėkoja Būrelio Valdybai už gražiai paruoštą salę altorių gerą širdį ir svetingumą. o Valdyba ir visas Būrelis savo ruožtu dėkoja Aušros Chorui ir kunigams, nepasibranginusiems dalyvauti bendroje aukoje už taip didelį skaičių brangių ir garbingų pirmtakūnų.

Buvo pasiūlyta sujungti į vieną Vila Anastácio, Lapos, Vila Bonilha ir Osasco rajonus bendroms mėnesinėms Mišioms, patogią valandą ir su didesniu skaičiumi žmonių, tik nesutarta dėl vietos. Būtų labai pravartu, jei ar pati Mokykla, ar gal kokia šeima apsiimtų paaukoti vieną kartą mėnesį vieną patalpą: nereikėtų priklausyti nuo svetimų malonės ir niekas nebeskleistų gandų būk tai lietuviška kolonija einanti prie galo, nes mažai kas beateina į lietuviškas pamaldas. Gi priimti Viešpatį į savo namus būtų didis palaimos šaltinis.

Spalio 30 d. įvyko mėnesinis ateitininkų susirinkimas. Dalyvavo 17 asmenų. Mons. Pijus kalbėjo, dėl ko ateitininkai įsisteigė ir kokia jų veiklos prasmė šiandien. Buvo nutarta kas du mėnesiai rengti SAVAITGALIO IŠVYKĄ, kuri bus panaudojama ne tik poilsiui, o ir studijoms. Pirmoji tokia išvyka bus gruodžio 10-11 dd.

Dėl STOVYKLOS datos bus tariamasi vėliau. Išvykai aptarti susirinkimas bus lapkričio 20 dieną.

Ateitininkai yra numatę surengti JAUNIMO ŠVENTĘ ir su jos programa nuvažiuoti į Urugvajų ir Argentiną.

MŪSŲ JAUNIEJI ŽURNALISTAI

Robertas Saldys, São Paulo, Dr. Eliziejaus Draugelio vardo ateitininkų kuopos pirmininkas, laimėjo antrą vietą ATEITIES žurnalo kūrybos konkurse. Apie tai jam praneša pats ATEITIES redaktorius, kun. Kęstutis Trimakas, jam rašydamas iš Forest Park, Illinois, 1977 m. spalio 10 dieną:

Mielas Robertai,
sveikinu.

Skubu Tau pranešti, kad "Ateities" žurnalo jaunimo kūrybos konkurse Tau paskirta antroji premija (moksleivių grupėje) už pernai atspausdintą Tavo pasisakymą apie Tavo atsilankymą Jungtinėje Amerikos Valstybėje.

Antroji premija yra vienerių metų (1978) prenumerata "Ateities" žurnalo.

Su nuoširdžiausiais linkėjimais. Laukiame ir daugiau Tavo minčių, idėjų, aprašymų. Prašau parašyti. — Kęstutis Trimakas, ATEITIES vyr. redaktorius.

Ir MŪSŲ LIETUVA sveikina mieląjį Robertą šio kūrybinio laimėjimo proga, linkėdama vystyti gražius talentus. Taip pat nori ir

kitiems mūsų studentams bei jaunesiems profesionalams priminti, kad labai mielai ML užleidžia vietą (kad ir mėnesinį) puslapį jaunujų kūrybai.

SVEČIAS IŠ VENECUELOS

Spalio 26 atskrido į SP iš Caracaso kun. ANTANAS PERKUMAS, salezietis, Venecuelos lietuvių kapelionas. Apsistojo pas saleziečius, Mokokoj. Tai nors kelios dienos atsikvėpimo, kelerius metus neturėjus visiškai atostogų ir paskutiniu laiku sušlubavus sveikatai.

Kun. Perkumas 20 metų misinieriauvo, kartu su kun. Urbaičiu, Kinijoje, ir ten pernešė visus praėjusio karo žiaurumus. Japonai jam

peršovė koją ir paliko tris dienas be priežiūros, ko pasekmes jaučia ir dabar. Venecueloj jau 25 metai vadovauja popiežiškajai lietuviu katalikų misijai.

PALIKIMAS

21.X.1977

Juizo de Direito da Comarca de Guarulhos
4a. vara, 4° officio ir Sr. Rezen-de Soares (prazo de 20 dias, processo N° 2.114/77) teiraujasi apie a.a. Jeronavičius Kazys, miręs 2.VIII.1976

ir jo gimines bei galimus pretendentes į velionies turta, be testamentu niekur nerasto, nežinia kam palikti.

PLB-nės Valdyba bus dėkinga už bet kokią informaciją šiuo reikalu. Telefonuoti ar rašyti Tel.273-0338.

Rua Juatindiba, 28
Parque da Moóca
Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

• Šeima be lietuviško laikraščio — židinys be tautinės ugnies

Lietuviškai kalbanti

Vyrų — moterų — vaikų
gydytoja

DRA. HELGA HERING

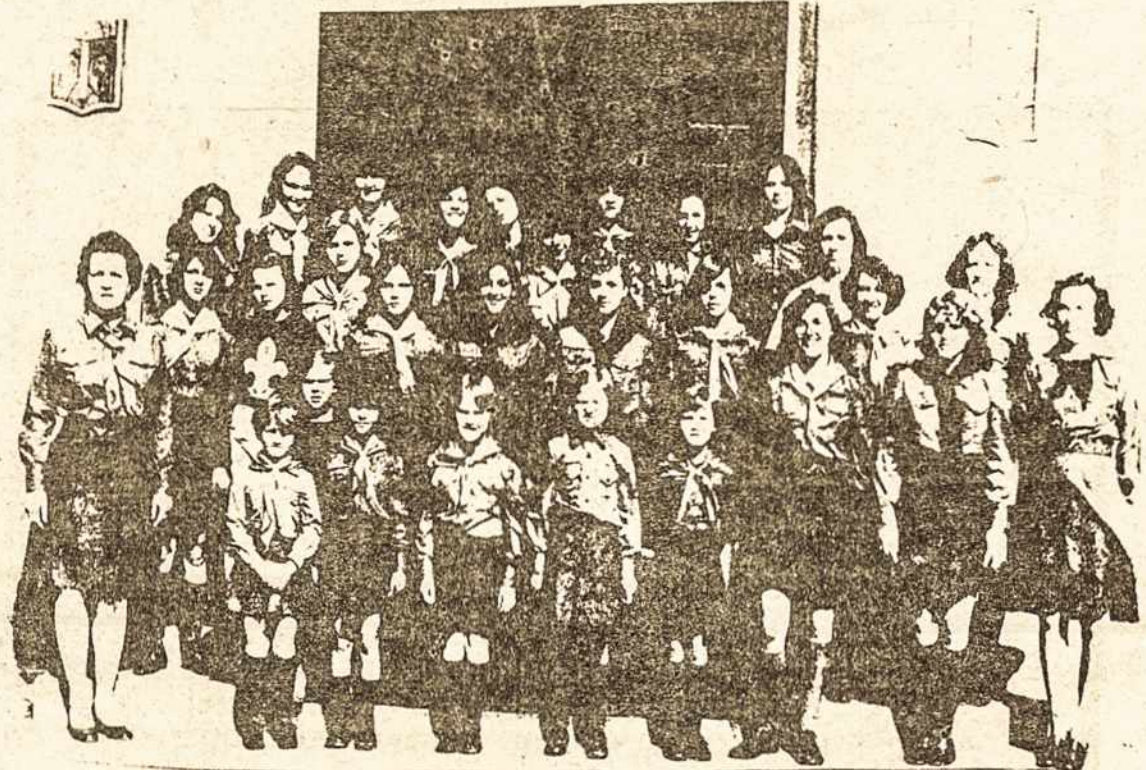
médica

HOMENS—SENHORAS

CRIANÇAS

Av. Eulina, 99—V. Sta. Maria
(Skersgatvis ties nr. 2214, Av. Deputado Emílio Carlo-Bairro do Limão)

Tel.: 220-0439 / 266-3569

Palangos tunto skautai iškylauja Santose

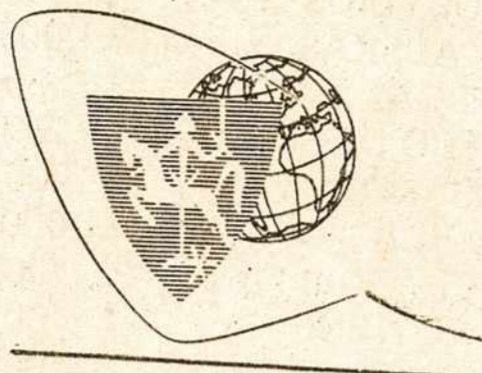
Até o "Cavaleiro Vytis" já está usando a nova linha de guarda-chuvas práticos, modernos e duráveis da

"FÁBRICA DE
GUARDA-CHUVAS"

Vicente Vitor Banys

R. Coelho Barradas, 104 — V. Prudente
Fones: 274-0677 (Res.274-1886)

MŪSŲ ŽINIOS

PANORAMA LITUANO

Kas šeštadienį, nuo 12,15 iki 12,45 val. Klausykite lietuviškos radijo valandėlės PANORAMA LITUANO, radijo stotis Novo Mundo, 560. Transliuojama lietuviškos muzikos, įterpiančios kultūrinės informacijos, vietinių ir pasaulio lietuvių žinių.

Pastabas, patarimus, pasiūlymus, o taip pat ir padėtinimą siųskit valandėlės vadovybei: PANORAMA LITUANO, R. Consolação 2608, Conjunto 11, 01302 SÃO PAULO, Capital.

PIRMASIS SENELIŲ SODYBOS NAMUKAS

Suvežus didesnę dalį reikalingos medžiagos, šią savaitę buvo pradėta pirmojo senelių sodybos namuko statyba. Visi asmenys pasižadėję aukoti šio namuko statymui, prašomi įteikti savo auką, nes pinigai bus greitai reikalingi. Iki šiol namuko statybai surinkta pinigais Cr. 24.450,00, pažadais Cr. 13.300,00. Viso Cr. 37.750,00. Be to yra gauta įvairios statybos medžiagos iš Renato Mendo, kuri bus naudojama ne tik šio namuko, bet ir kitos sodybos statyboms. Tačiau žinant dabartines kainas, iki šiol surinktųjų aukų gali pirmajam namukui neužtekti. Todėl prašome visus galinčius paremti darbą savo auka. Pir-

masis žingsnis visuomet sunkus. Toliau bus lengviau.

28 spalio kunigas Šeškevičius buvo nuvykęs į Iru ir užpirko išvykų namui cermikines plytas. P. J. Silickas apskaičiavo, kad šiai statybai bus reikalinga 28.000 plytų. Bendra išvykų namo sąmata pramatyta Cr. 200.000,00. Ta pačia proga buvo nupirkta čerpės senelių sodybos stogams.

Lietuviškos Langinės

Senelių Sodybos namukai bus su lietuviškom langinėm.

TESTAMENTO REIKALU

Lietuvių prakaitu įsigytas turtas dažnai eina Brazilijos valdžios, sveitimųjų ar net mūsų tautos niekadėjų naudai.

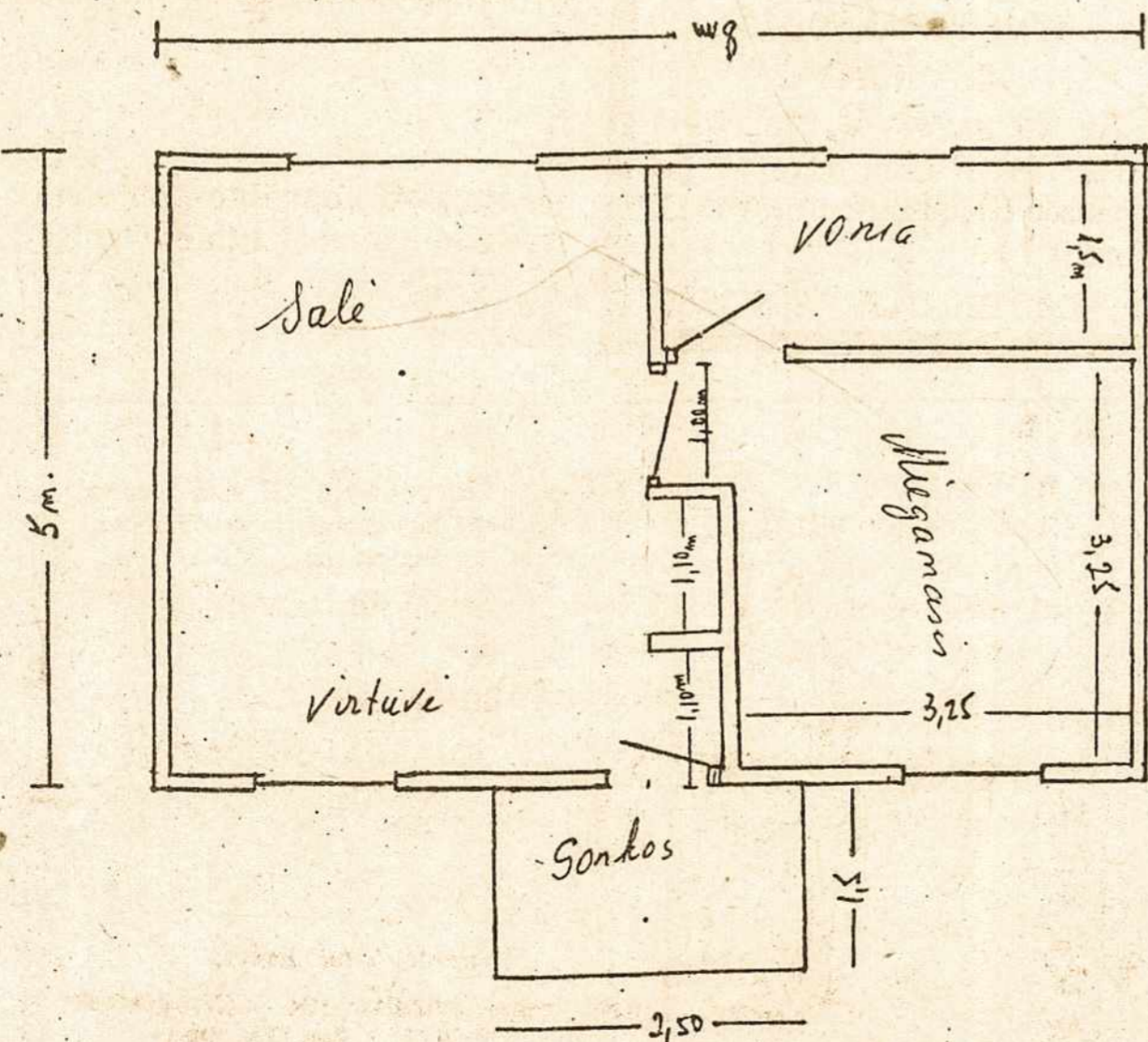
Ar į šį keistoką neatsargumą ar apsileidimą nevertėtų atkreipti visų Brazilijoje gyvenančių tautiečių dėmesį?

Tie ar tos – mirusieji ir mirusiosios BE TESTAMENTO – atrodo, nei giminių, nei savo tautos bei jos organizacijų nemylėjo ar nematė. Ar tai gali būti? Ar į šį keistoką mūsų tautiečių neatsargumą ar apsileidimą nevertėtų atkreipti Brazilijoje gyvenančių VISŲ MŪSŲ TAUTIEČIŲ DĖMESĮ?

Prašome pasisakyti, kad ir per ML skiltis.

● **TIKRAS KŪREJAS** savo jėgų svorį jaučia savyje ir dėl to kūrybiškas yra net toli nuo savųjų. Jam Lietuva yra ten, kur jis pats yra.

J. ERETAS

Pirmojo senelio namuko planas

Sajungos - Aliança Metinės

Lietuvių Sajungos-Aliança 46-rių metų sukakties minėjimas
ĮVYKS LAPKRIČIO MĖN. 6 DIENĄ, 17 VAL.

— SEKMADIENĮ —

Nariai ir Sajungos-Aliança bičiuliai maloniai kviečiami apsilankyti į šį jaukų pobūvį.

TURTINGAS BUFETAS MUZIKA DAINOS PASILINKSMINIMAI SAJUNGIETIŠKOJ NUOTAIKOJ.

Rezervuokite sau vietą iš anksto telefonais:
274-5116 — 93-5470 — 92-3309.

METINIS

SPAUDOS BALIUS

LAPKRIČIO (NOVEMBRO) 27 DIENĄ, 12,30 VAL.

JAUNIMO NAMUOSE

tuoj po lietuviško kryžiaus pašventinimo.

DALYVAUDAMI PAREMSITE MŪSŲ LIETUVĄ, ŽENGIANČIĄ Į 30-METINĮ JUBILIEJŲ.

PAKVIETIMAI abiejose klebonijose

ir pas Vyrų Brolijos narius.

SOLIDARUMO MOKESTIS

Brazilijos Lietuvių Bendruomenė neturi jokių pastovių finansinių pajamų įvairioms savo iniciatyvoms išvystyti. Vienintelės finansinės įplaukos – SOLIDARUMO MOKESTIS. Tai metinis nors 200 kruzeirų įnašas, kurį kiekvienas BLB-nės narys laiko savo pilietine garbe B-nės valdybai įteikti.

ŠIEMET SOLIDARUMO MOKESTĮ renka (ir įteikia atitinkamą kvitą): Jonas Silickas, Algimantas Saldys, kpt. Juozas Čiuvinškas, Algirdas Šliesoraitis, Reynaldo Putvinskas.

DOVANOS KALĖDOMS

Artėjant Kalėdų metui, daug žmonių kvaršina galvas, kokią dovaną duoti giminei, draugui ar net viršininkui.

Štai klausimas – ir kartu pasiūlymas:

— Ar kas negalėtų PAGAMINTI LĒLIŲ Tautiniais LIETUVIŠKAIS RŪBAIS, PARDAVIMUI?

Informacijas, pasiūlymus, sugestijas galima perduoti ML administracijai raštu ar per telefoną (273.0338).

KVIEČIAME VISUS LIETUVIUS LAPKRIČIO 27 (Paskutinį sekmadienį) REZERVUOTI LIETUVIŠKO KRYŽIAUS PAŠVENTINIMUI IR SPAUDOS BALIUI

11 val. Šv. Mišios

Po to naujo Kryžiaus pašventinimas ir

iškilmingi Pietūs "MŪSŲ LIETUVOS" naudai.

SEMANARIO NOSSA LITUÂNIA

MŪSŲ LIETUVA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável
VYTAUTAS BACEVIČIUS

Redige: Equipe Editorial
Administrador: Stanislão Šileika

METINĖ PRENUMERATA: 105 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 500 kr.
Paskiro numerio kaina: 2,00 kr. Užuojaus ir sveikinimai nuo 40 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti "Stanislão Šileika" vardu.

Straipsnius ir korespondenciją redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Ne naudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas pirmadieni: vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai išteiktini ne vėliau kaip iki sekmadienio vakaro.